

Sygn. akt VI U 47/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2022 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Joanna Napiórkowska - Kasa

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2022 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania A. S.

przeciwko (...)w W.

od decyzji (...) w W. z dnia (...) roku znak: (...) i z dnia (...) roku znak: (...)

o zasiłek chorobowy

1. zmienia zaskarżoną decyzję (...) w W. z dnia (...) roku znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującej A. S. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 31 sierpnia 2020 roku do 04 września 2020 roku;
2. oddala odwołanie od decyzji (...) w W. z dnia (...) roku znak: (...).

Sygn. akt VI U 47/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) roku znak: (...) (...) w W. odmówił A. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 31 sierpnia 2020 roku do 4 września 2020 roku. W uzasadnieniu podał, że nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w dacie powstania niezdolności do pracy.

(decyzja z dnia 11 grudnia 2020 roku – a.r.)

Od powyżej decyzji A. S. wniosła odwołanie wskazując, że składki na ubezpieczenia społeczne, w tym chorobowe za sierpień 2020 roku zostały opłacone w sposób prawidłowy za odwołującą jak i za pracownika, a błąd który pojawił się w deklaracji rozliczeniowej został skorygowany.

(odwołanie – k. 1-3)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, powołując się na niepodleganie do ubezpieczenia chorobowego odwołującej dacie powstania niezdolności do pracy.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-4v)

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołująca się jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Zatrudnia jednego pracownika, odprowadza za siebie i pracownika składki oraz składa deklaracje rozliczeniowe i korekty tych deklaracji.

(okoliczności niesporne)

W dniu 15 września 2020 roku odwołująca się złożyła deklaracje ZUS DRA I ZUS RCA za miesiąc sierpień 2020 roku bez uwzględnienia składek na własne ubezpieczenia społeczne, w tym ubezpieczenie chorobowe.

W dniu 27 listopada 2020 roku odwołująca złożyła korektę deklaracji składając już poprawnie wypełnione formularze deklaracji z uwzględnieniem swojego ubezpieczenia. Składki które opłaciła były naliczone w wysokości uwzględniającej jej ubezpieczenie społeczne, w tym chorobowe.

(ZUS DRA i RCA - k. 13-16)

Odwołująca 6 sierpnia 2020 roku opłaciła składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 1606,98 zł, 5 września 2020 roku w kwocie 1500 zł, 10 października 2020 roku w kwocie 1500 zł, 8 listopada 2020 roku w kwocie 929,83 zł, 3 grudnia 2020 roku w kwocie 1661,88 zł oraz 7 stycznia 2021 roku w kwocie 1800 zł. Łącznie w 2020 roku opłaciła składnia na kwotę 13827,15 zł.

W okresie od marca do maja 2020 roku odwołująca uzyskała zwolnienie od opłacania składek i zwrot tych składek.

Składki za miesiące sierpień i wrzesień 2020 roku zostały opłacone w terminie i we właściwej wysokości wynikającej ze złożonych skorygowanych deklaracji za sierpień 2020 roku. Składki za okres od maja 2020 roku do lipca 2020 roku również były opłacane w terminie i we właściwej wysokości. Opłacanie składek spowodowało, że za miesiące od czerwca 2020 roku do września 2020 roku na koncie odwołującej występowała nadpłata na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne chorobowe.

Po wpłaceniu przez odwołującą składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące od czerwca do września 2020 roku występowała nadpłata składek, która była widoczna na koncie ubezpieczonej. Za miesiąc październik i listopad 2020 roku odwołująca widziała niedopłatę na swoim koncie. Uporządkowanie konta ubezpieczonej miało miejsce dopiero kiedy wystąpiła o zasiłek chorobowy. Organ rentowy nie pilnował bieżącego rozliczania konta ubezpieczonej, również nie przeliczył go po złożeniu przez nią korekty.

Organ rentowy nie powinien zaliczyć części wpłaty za sierpień 2020 roku (wpłata z 9 września 2020 roku) na poczet składek za wrzesień 2020 roku (wpłaty do 15 października 2020 roku), a potem część wpłaty z 10 października 2020 roku na wpłatę za sierpień 2020 roku. Wynika to z faktu, że odwołując złożyła korektę deklaracji rozliczeniowej za sierpień 2020 roku.

Postępowanie ZUS przy rozliczaniu składek za sierpień 2020 roku oraz miesiące następne nie było prawidłowe i nie miało uzasadnienia występującymi zaległościami.

(opinia biegłej z zakresu rachunkowości E. Z. – k. 66-81)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz aktach organu rentowego oraz opinii biegłej z zakresu rachunkowości E. Z., która była sporządzona zgodnie z zakreśloną tezą dowodową, a także zawierała logiczne uzasadnienie. Odnośnie zarzutów ZUS Sąd wskazuje, że ZUS nie składał zarzutów merytorycznych do metodologii biegłej. Nie stanowiły wniosku o powołanie innego biegłego lub zasięgnięcie opinii uzupełniającej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie od decyzji z dnia 11 grudnia 2020 roku podlegało uwzględnieniu w całości.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było to czy organ rentowy w sposób prawidłowy dokonywał rozliczania wpłat odwołującej dokonanych na poszczególne miesiące ubezpieczenia społecznego, w tym chorobowego.

Zasady rozliczania wpłat na koncie określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach zaliczenia składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład

Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2017 r poz. 1831). Ponadto kwestię składania deklaracji oraz możliwość tworzenia takich dokumentów przez organ rentowy reguluje ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U z 2019 r poz. 300).

Płatnik składek zgodnie z art. 47 a ustawy systemowej - zobowiązany jest do składania prawidłowo wypełnionych dokumentów deklaracji rozliczeniowych. Na ich podstawie ustalane są należne składki na ubezpieczenia społeczne. Płatnik jest ponadto uprawniony do składania dokumentów korygujących poprzednio złożone deklaracje rozliczeniowe. Jeżeli płatnik nie złoży w terminie deklaracji rozliczeniowej, nie będąc z tego zwolnionym organ rentowy dokonuje wymiaru składek z urzędu w wysokości wynikającej z ostatnio złożonej deklaracji rozliczeniowej bez uwzględnienia wypłaconych zasiłków zawiadamiając o tym płatnika (art. 48 ust. 1 ustawy systemowej). Płatnik ma prawo i możliwość złożyć własną korektę do takiej deklaracji.

Odnosnie sposobu dokonywania wpłat należy wskazać na § 6 ust. 1 rozporządzenia RM z dnia 21 września 2017 r zgodnie z którym płatnik składek dokonuje jednej wpłaty obejmującej łączną kwotę składek na:

- 1) ubezpieczenia społeczne w wysokości stanowiącej różnicę między wykazaną w deklaracji kwotą należnych składek za dany miesiąc kalendarzowy a kwotą wypłaconych zasiłków, świadczeń rodzinnych oraz przysługującego płatnikowi składek wynagrodzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 2 ustawy, zwanych dalej "kwotą uznań",
- 2) Fundusz Emerytur Pomostowych w wysokości wykazanej w deklaracji kwoty należnych do zapłaty składek, określonej w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy,
- 3) ubezpieczenie zdrowotne w wysokości wykazanej w deklaracji kwoty należnych do zapłaty składek za dany miesiąc kalendarzowy,
- 4) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości wykazanej w deklaracji kwoty należnych do zapłaty składek, określonej w deklaracji za dany miesiąc kalendarzowy - na przydzielony przez Zakład płatnikowi składek numer rachunku składkowego.

W myśl § 12 ust. 1 rozporządzenia Zakład dokonuje rozliczenia dokonanej przez płatnika składek wpłaty na koncie płatnika i zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego za dany miesiąc kalendarzowy na podstawie deklaracji oraz raportów lub deklaracji korygującej i raportów korygujących, w części przypadającej na dany fundusz według podziału ustalonego zgodnie z § 7 ust. 1., a mianowicie dokonana przez płatnika składek wpłatę na numer rachunku składkowego Zakład rozdziela na pokrycie należności z tytułu składek na poszczególne fundusze, z uwzględnieniem:

- 1) proporcjonalnego procentowego podziału wpłaty według kwot składek przypadających do zapłaty na poszczególne fundusze na podstawie danych zawartych w deklaracji złożonej za ostatni miesiąc kalendarzowy albo
- 2) w przypadku gdy płatnik składek nie złożył deklaracji - według procentowego udziału składek na poszczególne fundusze w kwocie wpłaty, na podstawie stóp procentowych składek na poszczególne fundusze dla płatnika składek opłacającego składki na własne ubezpieczenia.

Zasady wymienione wyżej nie stosował Zakład Ubezpieczeń Społecznych, bowiem nie dokonywał poprawnych operacji na koncie ubezpieczonej.

Od 1 stycznia 2018 r zmienił się sposób w jaki ZUS księguje na koncie składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz GŚP oraz Fundusz Emerytur Pomostowych. Wynika to z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2017 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach zaliczenia składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U z 2017 r poz. 1831). Od stycznia 2018 r płatnik opłaca jednym przelewem na jeden rachunek wszystkie w/w składki.

Dokonaną przez płatnika składek wpłatę na numer rachunku składkowego ZUS rozdziela się na pokrycie należności z tytułu składek na poszczególne fundusze z uwzględnieniem:

- proporcjonalnego procentowego podziału wpłaty według składek przypadających do zapłaty na poszczególne fundusze na podstawie danych zawartych w deklaracji złożonej za ostatni miesiąc kalendarzowy albo
- w przypadku gdy płatnik składek nie złożył deklaracji – według procentowego udziału składek na poszczególne fundusze w kwocie wpłaty, na podstawie stóp procentowych składek na poszczególne fundusze dla płatnika składek opłacającego składki na własne ubezpieczenia.

W związku z tym od 1 stycznia 2018 r ZUS powinien zaliczyć wpłaty na najstarsze zobowiązania a więc na zaległości, a następnie na poczet bieżących zobowiązań .

W sytuacji gdy na koncie płatnika figuruje zaległość wpłata z tytułu składek powinna zostać z urzędu zaliczona najpierw na pokrycie najstarszej zaległości (§ 12 rozporządzenia z 21 września 2017 r). Wpłaty bieżące, co do zasady, powinny być regulowane dopiero po spłaceniu całego zadłużenia. Wpłaty w części przypadającej na poszczególne fundusze powinny podlegać zaliczeniu na należności z tego tytułu, począwszy od należności o najwcześniejszym terminie płatności (tj w pierwszej kolejności powinny być pokrywane najstarsze zadłużenie danego funduszu). Ewentualne nadpłaty składek na danym funduszu powinny zostać naliczane na poczet należności na pozostałe fundusze. Kolejność pokrywania należności na poszczególne fundusze zależy od tego, na którym z nich wystąpiła nadwyżka (§ 14 rozporządzenia z dnia 21 września 2017 r).

Kwestią sporu w niniejszej sprawie było to, czy ubezpieczenie chorobowe odwołującej się ustąpiło w marcu 2020 roku lub później, oraz czy w dacie powstania niezdolności do pracy w dniu 31 sierpnia 2020 roku odwołująca była objęta dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Jak wynika z ustaleń Sądu odwołująca opłacała jednym przelewem składki na ubezpieczenia społeczne, w tym chorobowe za siebie i za swojego pracownika. W toku opłacania składek za miesiące od marca do maja 2020 roku odwołująca się została zwolniona od opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Następnie odwołująca w terminie i w odpowiedniej wysokości, a nawet z nadpłatą opłacała składki na ubezpieczenia społeczne za miesiące od czerwca do lipca 2020 roku. Wynika to z zestawienia składek i sposobu rozksięgowania i porównania powyższego dokonanego przez biegłą na podstawie zestawienia przedłożonego przez ZUS. Do tego momentu odwołująca wywiązywała się ze swoich obowiązków opłacając składki w terminie i w odpowiedniej wysokości, a nawet takiej która powodowała nadpłatę za każdy miesiąc, która była dla niej widoczna na jej koncie ubezpieczeniowym. Składki opłacała zgodnie ze złożonymi przez siebie deklaracjami rozliczeniowymi.

Głównym elementem sporu było to czy odwołująca się w sposób prawidłowy opłaciła składki za sierpień 2020 roku, czyli czy zrobiła to w sposób odpowiedni co do wysokości i co do terminu. W tym zakresie Sąd stwierdza, że organ rentowy w sposób niezgodny z prawem stwierdził, że u odwołującej się złożenie przez nią korekty spowodowało, że nie było możliwości ponownego rozliczenia jej płatności za sierpień 2020 roku. ZUS w sposób nieprawidłowy twierdził, że po złożeniu korekty za miesiąc sierpień 2020 roku kiedy to uwzględniła swoje ubezpieczenia społeczne w deklaracji ZUS DRA i RCA, nie było możliwości ponownego rozksięgowania wpłaty za ten miesiąc. ZUS podawał, że księgowania się nie cofają i nie ma możliwości ponownego rozliczenia konta i samej wpłaty. To stanowisko jest błędne i nie zasługuje na uwzględnienie. Żaden przepis ustaw cytowanych wyżej i rozporządzenia nie stwierdza, że w momencie złożenia korekty deklaracji nie ma możliwości porządkowania konta ubezpieczonej. W momencie złożenia korekty deklaracji ubezpieczeniowej za sierpień 2020 roku wykazującej wyższą należność z tytułu składek Sąd stwierdził, że ZUS powinien cofnąć księgowania wpłaty za sierpień 2020 roku i ponownie ją rozliczyć z uwzględnieniem korekty. Nie jest dopuszczalne, że ZUS dokonuje zaliczenia na skorygowane składki za sierpień 2020 roku co do wysokości w kwocie wyżej części wpłaty za wrzesień 2020 roku, która była przeznaczona do wpłaty za ten miesiąc. Jest to działanie nieuprawnione i niezgodne z racjonalnego uzasadnienia. Po wpłaceniu przez odwołującą składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące od czerwca do września 2020 roku występowała nadpłata składek, która była widoczna na

koncie ubezpieczonej. Za miesiąc październik i listopad 2020 roku odwołująca widziała niedopłatę na swoim koncie. Uporządkowanie konta ubezpieczonej miało miejsce dopiero kiedy wystąpiła o zasiłek chorobowy. Organ rentowy powinien na bieżąco porządkować konto ubezpieczonej, a odnośnie ubezpieczenia za sierpień 2020 roku powinien po wpłynięciu korekty dokonać ponownego rozksięgowania składki na to ubezpieczenie wpłaconej 9 września 2020 roku. Z ustaleń Sądu wynika, że jeśli ZUS postąpiłby tak jak wyżej to opłacona za ten miesiąc składka była nie tylko wystarczająca do pokrycia należności ale nawet generowała nadpłatę.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd stwierdził, że odwołująca się podlegała do ubezpieczenia chorobowego nieprzerwanie, w tym w dniu 31 sierpnia 2020 roku co skutkuje ustaleniem, że odwołująca się ma prawo do zasiłku chorobowego za okres od 31 sierpnia 2020 roku do 4 września 2020 roku. Organ rentowy swoim nieprawidłowym postępowaniem spowodował, że wyłączył odwołującą z ubezpieczenia chorobowego, ponieważ niepoprawnie dokonywał księgowania po złożeniu korekty.

O powyższym orzeczono jak w punkcie 1 sentencji wyroku.